

آنچه باید یک آتش نشان بداند

شماره: ۱۳

نظام آراستگی در محیط کار (5S):

۵S یا نظام آراستگی محیط کار در سال ۱۹۸۰ برای اولین بار در کشور ژاپن معرفی شد و به تدریج در سایر کشورها اجرا شد. ۵S از جمله سیستم‌هایی است که طبق نظر صاحب‌نظران، پایه اولیه سایر سیستم‌های کیفیتی، بهره‌وری و استانداردهای مدیریتی می‌باشد. توصیه می‌شود سازمانها قبل از پیاده‌سازی این گونه سیستم‌ها اقدام به انجام و اجرای اصول نظام آراستگی یا ۵S نمایند. به دلیل گستردگی مفهوم و در بر گرفتن ابعاد گوناگونی همچون نظم، شناسایی و ردیابی، ایمنی، پاکیزگی، آموزش، انضباط، بازیابی و بهبود، این نظام روش مناسبی جهت دستیابی به بسیاری از استانداردهای جهانی مدیریت و از جمله سری ISO می‌باشد. اهمیت و جایگاه ۵S را می‌توان در بندهایی از استاندارد ISO ۹۰۰۱:۲۰۱۵ مشاهده نمود. علیرغم ساده بودن مفهوم ۵S، نقش عمده‌ای در ارتقاء کیفیت و بهبود بهره‌وری ایفا می‌نماید.

همانگونه که از نام این نظام مشخص است دارای ۵ اصل و معیار بوده که هر یک با حرف S شروع میشوند یعنی اگر هر یک از این معیارها با همان تلفظ ژاپنی اما به حروف لاتین نوشته شود، کلماتی است که با S شروع می‌شوند. اسم دیگر نظام آراستگی محیط کار House Keeping یا خانه داری صنعتی می‌باشد.

با توجه به همه جانبه نگری، این نظام مورد توجه اکثر شرکت‌ها و سازمان‌های بزرگ قرار گرفته است. این امر به گونه‌ای است که در برخی از شرکتها، اجرا و ممیزی این نظام را به عنوان یک پارامتر برای ارزیابی تامین‌کنندگان

خود در نظر گرفته‌اند. همچنین در مواردی اجرای این نظام به عنوان پیش زمینه‌ای برای استقرار سیستم‌های مدیریت کیفیت و تعالی سازمانی در نظر گرفته شده است. آشنایی بانظام آراستگی درواقع آشنایی با چگونگی مدیریت مطلوب محیط کار است این نظام درسازمان‌های تولیدی و خدماتی بسیاری ازکشورهای جهان استقرار یافته و نتایج با

آنچه باید یک آتش نشان بداند

شماره: ۱۳

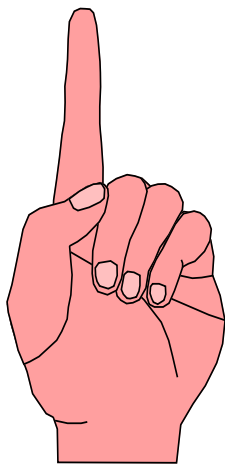
ارزشی درسامان دهی و مرتب کردن محیط های کاری و ایجاد عادت های مطلوب و فرهنگ مشتری گرایی داشته است.

هدف از اجرای نظام 5S :

- ۱- حفظ ایمنی و سلامت کارکنان
- ۲- بهره وری، صرفه جویی در هزینه ها
- ۳- کیفیت و پیشگیری از خرابی ها
- ۴- افزایش روحیه کارکنان
- ۵- حذف اشیاء و کالاهای غیر ضروری
- ۶- ارائه خدمات باکیفیت و سریع

نظام 5S بر اساس " مفید بودن اصل یک " پایه گذاری شده است یعنی :

- ۱- یک ساعت جلسه
- ۲- یک صفحه گزارش
- ۳- یک دقیقه مکالمه تلفنی
- ۴- یک پرونده برای هر موضوع
- ۵- یک اسم برای نامیدن اقلام توسط همه
- ۶- یک مکان برای قرار دادن هرچیز
- ۷- یک کپی از هر نامه
- ۸- انجام یک کار در هر زمان
- ۹- وجود مدارک یک کار روی میز
- ۱۰- یکبار بررسی نامه وارده

آنچه باید یک آتش نشان بداند

اصول نظام 5S نظام آراستگی محیط کار عبارتند از:

- 1- Seiri یعنی سوا کردن غیر ضروری ها از ضروری ها
- 2- Seiton یعنی سامان دادن و مرتب چیدن
- 3- seiso یعنی سپیدی و پاکیزگی
- 4- Seiketsu یعنی سعی در حفظ وضع مطلوب
- 5- Shitsuke یعنی سازمان یافتگی و انضباط کاری

در شماره های آتی آموزش فشرده آنچه یک آتش نشان باید بداند هر یک از اصول به طور مفصل تشریح خواهد شد

